

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2020-0000015332

Bijlagen

Bijlage A – Wob-gronden
Bijlage B - Documenten

Datum 10 november 2020
Betreft Besluit inzake Wob-verzoek inzake matiging invordering
eigen bijdrage kinderopvangtoeslag

Geachte

In uw email van 3 juli 2020 heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om informatie over de matiging van de invordering omtrent de eigen bijdrage kinderopvangtoeslag. Meer specifiek vraagt u om:

- Het verslag van een overleg tussen het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Belastingdienst Toeslagen op 4 maart 2013.
- Notitie aan de staatssecretaris van Financiën "consequenties uitspraak Raad van State" van 1 februari 2013
- Memo van Directoraat-Generaal Belastingdienst aan de Staatssecretaris van 8 april 2013.
- Verslag van overleg Toeslagen met het ministerie van Financiën op 10 juni 2013, waarin onder meer wordt gesproken over het handhaven van de 24 maandentermijn bij de invordering van toeslagen bij ouders van de Appelbloesem.

De ontvangst van uw verzoek heb ik u schriftelijk bevestigd bij brief van 8 juli 2020, met kenmerk 2020-0000129898. In de brief van 8 juli 2020 is de beslistermijn met vier weken verdaagd tot 29 augustus 2020.

Met excuses voor de lange behandelduur van uw verzoek, ontvangt u hierbij mijn besluit.

Besluit

Ik besluit de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Één document is niet aangetroffen. Ik licht mijn besluit hieronder toe.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn drie documenten aangetroffen. Dit betreffen:

- Notitie aan de Staatssecretaris inzake invordering Appelbloesem zaak van 8 april 2013.
- Notitie aan de Staatssecretaris inzake Consequenties uitspraak RvS inzake Appelbloesem van 1 februari 2013.
- Verslag Afstemmingsoverleg SZW en B/T Kinderopvang, Concept verslag: 4 maart 2013.

Er is gezocht naar een verslag van een overleg Toeslagen dat zou hebben plaatsgevonden op 10 juni 2013. Het gevraagde verslag is echter niet aangetroffen.

Ik bied u mijn excuus aan dat de eerste twee documenten abusievelijk niet zijn opgenomen in mijn besluit van 12 maart 2020 op het verzoek van 20 februari 2020.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2020-0000131708

Bij een extra zoekslag in het kader van dit Wob-verzoek heb ik tevens een memo Gevolgen voor uitvoering kinderopvangtoeslag na uitspraak Raad van State in zake Appelbloesem gevonden. Er zijn twee versies van dit memo aangetroffen. Aangezien niet meer te achterhalen is welke versie uiteindelijk gebruikt is, maak ik beide versies openbaar.

Derde-belanghebbende

Bij de openbaarmaking van de documenten speelt het belang van een derde een rol. Deze derde-belanghebbende is vooraf gevraagd om zijn zienswijze te geven over de openbaarmaking hiervan.

De derde-belanghebbende heeft ingestemd met openbaarmaking.

Wettelijk kader

Uw verzoek om informatie is beoordeeld op grond van de Wob. Het recht op openbaarmaking dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Er wordt niet gekeken naar het specifieke belang van de verzoeker.

Openbaarmaking in de zin van de Wob betekent openbaarmaking voor iedereen. In dat licht vindt de afweging dan ook plaats. Hierbij wordt getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Wob waarin is aangegeven in welke gevallen openbaarmaking kan of moet worden geweigerd. Voorts kan het bestuursorgaan besluiten om op grond van de uitzonderingsgronden genoemd in de artikelen 10 en 11 van de Wob (zie bijlage A) of op grond van eventuele bijzondere openbaarmakingsregimes documenten (gedeeltelijk) niet openbaar te maken.

Motivering

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob)

In diverse documenten staan persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, telefoonnummers en e-mailadressen. Ik weeg het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Deze informatie maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e.

Waar het gaat om de persoonsgegevens van ambtenaren in de documenten merk ik het volgende op. Indien het gaat om namen van medewerkers die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden, weegt het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de desbetreffende ambtenaar zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid. Deze persoonsgegevens maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e. Namen van medewerkers die wel vanwege hun functie in de openbaarheid treden maak ik wel openbaar.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob) Documenten die zijn opgesteld voor intern beraad zijn onder andere: notities van ambtenaren, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen. Ik maak persoonlijke beleidsopvattingen in die stukken niet openbaar. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, inschattingen en conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2020-0000131708

Een ongehinderte bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding moet gewaarborgd zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Daarom heb ik de persoonlijke beleidsopvattingen in de documenten onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 11.1.

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen in het belang van een goede en democratische bestuursvoering. Dit belang is echter niet aanwezig, gelet op de aard en de inhoud van de informatie.

Daarbij is het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering als standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De documenten stuur ik met dit besluit in kopie mee.

Plaatsing op internet

De stukken worden met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder kenbaar gemaakt op www.rijksoverheid.nl.

Afschrift aan belanghebbende

Een afschrift van dit besluit zend ik aan de derde-belanghebbende.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Financiën Toeslagen en Douane,
namens deze,

mr. J. Wieten,
plv. Hoofddirecteur Fiscale en Juridische Zaken

Rechtsmiddelverwijzing

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de Directie Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Directie Juridische Zaken

Ons kenmerk
2020-0000131708

Bijlage A

Directie Juridische Zaken

Artikel 10 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

Ons kenmerk
2020-0000131708

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
    - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
    - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
    - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
    - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
  2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
    - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
    - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
    - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
    - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
    - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
    - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
    - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
  3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
- (...)

Artikel 11 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

TER INFORMATIE

Aan
Staatsecretaris

Verouderd. nrs

10.2.e

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

Datum
8 april 2013

Notitienummer
DGB/1908 2013

Rubriek
Kinderopvangtoeslag

Auteur

10.2.e

Van
cluster Uitvoeringsbeleid

Kopie aan

Bijlagen

notitie

invordering Appelbloesem zaak

Paraaf
Staatsecretaris

10.2.e

Via
de secretaris-generaal

Via
de directeur-generaal

Via

Aanleiding

19 december 2012 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de zaak Appelbloesem. Deze zaak is door de Belastingdienst gewonnen omdat de vraagouders en gastouders niet konden aan tonen dat er daadwerkelijk een schenking had plaatsgevonden.

Eerder bent u hierover geïnformeerd, deze notitie is bijgevoegd.

Kern

Volgende week worden de brieven verzonden waarin staat dat er daadwerkelijk ingevorderd gaat worden. Het terugvorderen van de kinderopvangtoeslag zal grote communicatieve en politieke gevolgen hebben. Gezinnen zullen tot tienduizenden euro's terug moeten betalen. Omdat de communicatie hierover tussen Belastingdienst/Toeslagen en de toeslaggerechtigde verloopt, in plaats vanuit het beleidsverantwoordelijke departement (SZW), is het mogelijk dat de Belastingdienst en daardoor u hierop zullen worden aangesproken.

Toelichting

- De invordering heeft op zich laten wachten omdat wij met SZW in overleg waren of zij de regeling ten gunste van toeslagaanvragers wilden wijzigen. Dan zou een terugvordering erg wrang worden. Begin deze maand bleek dat SZW dit niet voornemens is.
- Doordat SZW het beleid niet wijzigt is de situatie ontstaan dat de in de memorie van toelichting van de wet Kinderopvang aangehaalde passage over het betalen van een eigen bijdrage om recht op KOT te hebben een lege huls is. SZW wenst dit niet op te lossen. Dit is overigens ook niet eenvoudig.

*met eig. stek
dat dit stek
4 maal heeft
make done*

Ministerie van Financiën

②

Waple

TER ADVISERING

Aan

de Staatssecretaris

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

notitie

Consequenties uitspraak RvS inzake Appelbloesem

Datum

1 februari 2013

Notitienummer

DGB/2013/625

Rubriek

Kinderopvangtoeslag

Auteur

10.2.e

Van

cluster Uitvoeringsbeleid

Kopie aan

10.2.e

Paraaf
de Staatssecretaris

10.2.e

Via
de secretaris-generaal

Via
de directeur-generaal

Via
Managementteam
Belastingdienst

10.2.e

Medeparaaf

Medeparaaf
cluster Fiscaliteit

Medeparaaf
COMM

Bijlagen

-Print van de uitspraak van de
RvS van 19 december 2012

-Nota van 17 december 2012
(DGB 2012/7744)

-Nota van 2 oktober 2012 (DGB
2012/6191)

Beide nota's zijn al openbaar.

Aanleiding

Uitspraak RvS inzake de Appelbloesem (ouders hadden geen eigen bijdrage betaald aan de kinderopvangkosten door gebruik te maken van een verkeerd opgezette schenkingsconstructie). De uitspraak van de RvS van eind december 2012 lijkt een pyrrusoverwinning voor de Belastingdienst/Toeslagen. Als bijlage treft u onze eerdere nota's aan over deze zaak. Via steunpunt kinderopvangtoeslag heeft Belastingdienst/Toeslagen te horen gekregen dat Tros RADAR informatie over deze zaak aan het inwinnen is. Uit de correspondentie blijkt dat zij de politiek hopen te mobiliseren.

Communicatieve gevolgen

De gevolgen van de uitspraak zullen grote politieke en communicatieve gevolgen hebben. In het geval dat er inderdaad met de terugvordering wordt gestart betekent dit dat gezinnen tienduizenden euro's terug zullen moeten betalen.

Omdat de communicatie hierover tussen Belastingdienst/Toeslagen en de toeslaggerechtigde verloopt, in plaats vanuit het beleidsverantwoordelijke departement (SZW), is het onvermijdelijk dat de Belastingdienst en daardoor u hierop zullen worden aangesproken. Dit lijkt alleen op te lossen bij een (voorgenomen) wetswijziging of anderssoortige goedkeuring van de toepassing van een soepeler regime door SZW.

Advies

- De RvS heeft op 19 december 2012 B/Toeslagen weliswaar in het gelijk gesteld maar daarbij met name overwogen dat de schenkingsconstructie onjuist was (oppasouders/grootouders hadden daarvoor niet getekend). Dat betekent dat een juist opgezette schenking er wel toe leidt dat de ouders feitelijk geen eigen bijdrage hoeven te betalen. De consequentie van deze uitspraak is verstrekkend. Zodra mensen die hebben meegewerkt aan de constructies om eigen bijdrage te voorkomen een schenkingsakte of enig ander bewijsstuk kunnen overleggen, is een terugvordering op grond van de verplichting tot een daadwerkelijke eigen bijdrage niet meer mogelijk.
- I.t.t. onze eerdere adviezen, is ons advies nu om in lijn met de uitspraak van de RvS de wet te volgen en dus de terugvordering niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage. Wij volgen mee daar gewoon de wet (AWIR) en dat was ook één van onze oorspronkelijke beleidsopties.
- Dat betekent dat we in het geval van de Appelbloesem de volledige toeslag terugvorderen. Stemt u daarmee in?
- Wij wijzen u erop dat er wel een politiek probleem is ontstaan. De kinderopvangregeling is dus lek (gratis kinderopvang is dus mogelijk als je de schenking op de juiste manier vormgeeft). SZW zou hierin moeten voorzien, maar dat valt op korte termijn niet te verwachten. U kunt daarom overwegen deze zaak te bespreken met minister Asscher om deze problemen in de kinderopvangregeling te verhelpen (geen familiebanden meer in de gastouderopvang?).
- Ook Tros RADAR gaat binnenkort aandacht besteden aan deze zaak.
- O.i. zal SZW het voortouw moeten nemen in de woordvoering hierover. In de uitvoering kunnen wij niet anders dan de wet uitvoeren.
- Na uw akkoord zullen wij de collega's van SZW hiervan op de hoogte brengen.
- Via het steunpunt kinderopvangtoeslag heeft Belastingdienst/Toeslagen te horen gekregen dat Tros RADAR informatie over deze zaak aan het inwinnen is. Uit de correspondentie blijkt dat zij de politiek hopen te mobiliseren.

Toelichting

- In onze eerdere nota's hebben we u geadviseerd de terugvordering in deze zaak in geval van een overwinning bij RvS te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage (met een take-it-or-leave-it-aanbod, geen bezwaar en beroep mogelijk).
- Bestudering van de uitspraak van de RvS leidt tot de conclusie dat het wel of niet voldoen van een feitelijke eigen bijdrage niet bepalend is voor de RvS voor het in stand houden van de terugvordering, maar het ontbreken van een bewijsstuk van een schenking van gastouder naar vraagouder.
- De reden voor de rechtsgang was juist dat de Belastingdienst vond dat ouders in deze zaak geen feitelijke eigen bijdrage hadden betaald voor de gastouderopvang van hun kinderen. B/Toeslagen was van mening dat gezien de wet dat in het geval vraagouders geen feitelijke eigen bijdrage betalen voor kinderopvang, zij geen recht op kinderopvangtoeslag (KOT) hadden.
- De RvS heeft vastgesteld dat de kosten voor de kinderopvang niet volledig waren voldaan, omdat de ouders niet in slaagden aan te tonen dat er een schenking (al dan niet met gesloten beurzen) had plaatsgevonden tussen gastouder en vraagouder. M.a.w. als de

Ja

*Memo maken
dat ik op
dinsdag tijdens
politieke 4-uur
aan Asscher kan
pleiten;
Hehe jullie
het aanblijven?
Zonodig
dilatatie
regelen*

schenking wel op de juiste manier (met een correcte schenkingsakte of een ander bewijsmiddel) was aangetoond, had de B/Toeslagen de zaak verloren.

- De uitspraak betekent dat de verplichting van een eigen bijdrage aan de kosten voor kinderopvang juridisch kan worden omzeild door een schenkingsakte op te stellen waarbij de gastouder een schenking doet aan de vraagouder. De vraagouder voldoet dan (wel juridisch maar niet materieel) alle kosten voor kinderopvang. Dat daarna een deel, al dan niet ter hoogte van de eigen bijdrage, wordt teruggeschonken door de gastouder aan de vraagouder staat daar los van.
- De kinderopvangregeling is dus lek. We hebben ambtelijk SZW daar ook al op gewezen.
- Nu de uitspraak van de RvS anders dan verwacht is uitgevallen en de RvS de terugvordering in stand laat, is er o.i. nu geen andere mogelijkheid dan de wet te volgen. Dat wil zeggen de volledige toeslag terug te vorderen.

Verslag Afstemmingsoverleg SZW en B/T
Kinderopvang
Concept verslag: 4 maart 2013

Aanwezig namens:

SZW:

10.2.e

Belastingdienst/DGBet

10.2.e

Belastingdienst/Toeslagen

10.2.e

Afwezig

10.2.e

1. Opening en mededelingen

10.2.e opent de vergadering. Aangezien er een aantal nieuwe mensen aangeschoven zijn volgt er een voorstelronde.

2. Verslag 4 februari 2013

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Actiepuntenlijst

De actiepuntenlijst is doorgenomen en opgeschoond.

N.a.v.:

Punt 6, consequenties uitspraak Appelbloesem: Ligt bij minister SZW. Verwacht wordt dat er deze week uitsluitsel zal komen. Aangegeven wordt dat eigen bijdrage blijft conform de Memorie van Toelichting. Afsproken wordt om snel afspraken te maken voor een ambtelijk rondje. Daarna DG-overleg.

4. Stand van zaken uitvoering Toeslagen

Cijfers tot en met week 4

DT 2011

Totale populatie 574.667

Afgedaan 201.290 = 35%

DT 2010

Totale populatie 566.887

Afgedaan 431.257 = 76%

DT 2009

Totale populatie 539.406

Afgedaan: 511.679 = 95%

5. Toeslagen.nl: invullen uurtarieven

SZW heeft signaal ontvangen dat het mogelijk is om hoger tarief in te vullen dan het maximale tarief. Dat klopt; echter bij de eindberekening wordt gemeld dat er maar een bepaald maximum wordt uitgekeerd.

10.2.e

vraagt of in de BI te zien is wat het werkelijke uurtarief is. 10.2.e zal hier nader naar kijken. **Actie:**

6. Rechtzaken

Momenteel lopen er geen (grote) zaken.

7. Horizontaal partnerschap Bd - KO-instellingen

Er is een gesprek geweest met de instellingen. De DG's zijn hierover geïnformeerd. Het gaat hierbij om het voeren van 1 rekeningnummer. Dit wordt ingevoerd op 1 januari 2014. De branche moet over een paar maanden starten met het inregelen. Over dit onderwerp dient spoedig een afspraak gemaakt te worden voor overleg tussen de DG's.

8. Afstemming KO – Bd bij wijzigingen Awir

Het gaat hier om een geval van een alleenstaande ouder met een oma in huis. Dan is er geen recht op toeslag. Dit was niet bekend bij SZW. Stond in het Belastingplan van 2011(?) SZW vraagt of ze gewezen kunnen worden op dit soort wijzigingen. Afgesproken wordt dit punt standaard op de agenda te plaatsen.

Actie: **10.2.e**

9. Middelen van uren

10. Contacten met Boink

????????????????

11. Rondvraag

10.2.e meldt dat het register buitenland gelijk dient te worden aan het register binnenland. De procesbeschrijving is rondgestuurd. Dinsdag is hierover overleg.

Schriftelijke vragen over de wijzigingswet. Er is 1 vraag voor de BD; deze wordt vanmiddag beantwoord.

10.2.e meldt dat Financiën kritiekpunten heeft t.a.v. de GGD's. De signalen worden nader uitgezocht.

Het volgend overleg is gepland op 8 april 2013

Aan
Minister Asscher
(memo is ook toegezonden aan ambtelijk SZW)

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

Datum
4 februari 2013

Auteur

10.2.e

memo

Gevolgen voor uitvoering kinderopvangtoeslag na
uitspraak Raad van State in zake Appelbloesem

Aanleiding

Op 19 december 2012 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de zaak over volledige terugbetaling van de kinderopvangtoeslag door klanten van gastouderbureau de Appelbloesem. De Belastingdienst had de voorschotbeschikking kinderopvangtoeslag herzien en op nihil gesteld omdat vraagouders geen eigen bijdrage hadden betaald aan de kinderopvangkosten.

In zijn uitspraak stelt de Raad van State twee zaken:

1. Er bestaat enkel recht op kinderopvangtoeslag indien de volledige kosten van de eigen bijdrage van de kinderopvang zijn voldaan door de vraagouder;
2. Voldoen van deze kosten door de vraagouder aan de gastouder kan ook plaatsvinden door middel van verrekening met een schenking van de gastouder aan vraagouder van een bedrag ter grootte van de eigen bijdrage.

In het onderhavige geval kon de vraagouder niet aantonen dat de volledige opvangkosten waren betaald. De vraagouder betoogde dat een deel van de kosten al waren teruggeschonken maar slaagde er niet in dit aan te tonen voor de Raad van State. Hierop oordeelde de RvS dat niet alle kosten waren betaald en dat er geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat de kinderopvangtoeslag moet worden teruggevorderd.

Achtergrond

- Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de kosten van kinderopvang zijn gebaseerd op een verdeling tussen ouders, overheid en werkgever. Het is derhalve niet de bedoeling dat de kosten van kinderopvang enkel worden gedekt door de kinderopvangtoeslag.
- Een veel gebruikte constructie (vooral in de sfeer van de familiale opvang) is de volgende: De kosten van kinderopvang zijn €1000. De vraagouder ontvangt €700 kinderopvangtoeslag, de eigen bijdrage bedraagt €300, die de opvangouder vervolgens schenkt aan de vraagouder.
- Tot op heden heeft Belastingdienst/Toeslagen betoogt dat met deze constructie geen feitelijke eigen bijdrage wordt betaald. Immers de effectieve kosten van de vraagouder zijn net zo groot als de ontvangen kinderopvangtoeslag.

- De Raad van State oordeelt anders. Deze stelt dat bovengenoemde constructie juridisch is toegestaan indien er een duidelijk aantoonbare schenking heeft plaatsgevonden.
- Een juist opgezette schenking leidt er toe dat vraagouders feitelijk geen eigen bijdrage hoeven te betalen. De consequentie van deze uitspraak is verstrekkend. Zodra mensen die hebben meegewerkt aan de constructies om eigen bijdrage te voorkomen een schenkingsakte of enig ander bewijsstuk kunnen overleggen, is een terugvordering op grond van de verplichting tot een daadwerkelijke eigen bijdrage niet meer mogelijk.

Gevolg

- De uitspraak van de Raad van State leidt er toe dat de Belastingdienst/ Toeslagen gaat controleren of er een eigen bijdrage is betaald. Als die verrekend is met een schenking, is er juridisch geen probleem.

Aan
Minister Asscher
(ook gedeeld met ambtelijk SZW)

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.2.e

Datum
4 februari 2013

Auteur

10.2.e

memo

Gevolgen voor uitvoering kinderopvangtoeslag na
uitspraak Raad van State in zake Appelbloesem

Aanleiding

Op 19 december 2012 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de zaak over volledige terugbetaling van de kinderopvangtoeslag door klanten van gastouderbureau de Appelbloesem. De Belastingdienst had de kinderopvangtoeslag in zijn geheel teruggevorderd omdat vraagouders geen eigen bijdrage hadden betaald aan de kinderopvangkosten.

In haar uitspraak stelt de Raad van State twee zaken:

1. Het betalen van een eigen bijdrage (d.i. meer betalen dan enkel het doorschuiven van de kinderopvangtoeslag van de vraagouder naar de opvangouder) is toegestaan;
2. Er bestaat enkel recht op kinderopvangtoeslag indien de volledige kosten van kinderopvang worden betaald door de vraagouder.

In het onderhavige geval kon de vraagouder niet aantonen dat de volledige opvangkosten waren betaald. De vraagouder betoogde dat een deel van de kosten al waren teruggeschonken maar kon hier geen schriftelijke bewijzen van overleggen. Hierop oordeelde de RvS dat niet alle kosten waren betaald en dat er geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Aangezien er geen andere mogelijkheid is dan de wet te volgen zal de kinderopvangtoeslag moeten worden teruggevorderd. Het gaat in deze zaak om forse bedragen (€10.000,- en meer).

Achtergrond

- Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de kosten van kinderopvang zijn gebaseerd op een verdeling tussen ouders, overheid en werkgever. Het is derhalve niet de bedoeling dat de kosten van kinderopvang enkel worden gedekt door de kinderopvangtoeslag.
Een veel gebruikte constructie (vooral in de sfeer van de familiale opvang) is de volgende: De kosten van kinderopvang zijn €1000. De vraagouder ontvangt €700 kinderopvangtoeslag, de eigen bijdrage bedraagt €300, die de opvangouder vervolgens schenkt aan de vraagouder.
Tot op heden heeft Belastingdienst/Toeslagen betoogt dat met deze constructie geen eigen bijdrage wordt betaald. Immers de effectieve kosten van de vraagouder zijn net zo groot als de ontvangen kinderopvangtoeslag.
- De Raad van State oordeelt anders. Deze stelt dat bovengenoemde constructie juridisch is toegestaan indien er een duidelijk aantoonbare schenking heeft plaatsgevonden.

- Een juist opgezette schenking leidt er toe dat vraagouders feitelijk geen eigen bijdrage hoeven te betalen. De consequentie van deze uitspraak is verstrekkend. Zodra mensen die hebben meegewerkt aan de constructies om eigen bijdrage te voorkomen een schenkingsakte of enig ander bewijsstuk kunnen overleggen, is een terugvordering op grond van de verplichting tot een daadwerkelijke eigen bijdrage niet meer mogelijk.

Oplossing

- Door de uitspraak van de Raad van State sluit het idee van de regeling (verdeling in de kosten tussen ouder, werkgever en overheid) niet meer aan op de wet.
- Gratis kinderopvang is mogelijk als je de schenking op de juiste manier vormgeeft. De wet is op dit onderdeel niet meer te handhaven door Belastingdienst/Toeslagen.
- Mogelijke oplossing is het repareren van de wet, waarvoor SZW bevoegd is. Dit is niet eenvoudig en verstrekkend. Immers het is niet mogelijk te verbieden dat ouders hun kinderen een bepaald bedrag schenken.
- De enige mogelijkheid om terugschenken op te heffen is geen kinderopvangtoeslag meer toe te kennen aan opvang in familiesfeer. Dat kan niet zonder aanpassing van de wet. Belastingdienst/Toeslagen onderzoekt nu of dit in de praktijk te handhaven is.